

บันทึก

เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๒
(คณะกรรมการควบคุมอาคารจะเสนอความเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงเขตเพลิงไหม้
ต่อรัฐมนตรีโดยเจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่ได้เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการควบคุม
อาคารได้หรือไม่)

กรมโยธาธิการ กระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือ ที่ มท.๐๘๑๑/๐๓๙๕๕ ลง
วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า เมื่อเกิดเพลิงไหม้ใน
บริเวณใดอันเข้าลักษณะเป็น “เขตเพลิงไหม้” มาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร
พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้บัญญัติให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นพิจารณาว่าสมควรจะมีการปรับปรุงเขตเพลิงไหม้
หรือไม่ และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเสนอความเห็นพร้อมด้วยแผนที่สังเขปแสดงแนวเขตเพลิง
ไหม้ต่อคณะกรรมการควบคุมอาคารภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เกิดเพลิงไหม้ เมื่อคณะกรรมการ
ควบคุมอาคารพิจารณาความเห็นของเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้ว ให้เสนอความเห็นพร้อมทั้ง
ข้อสังเกตต่อรัฐมนตรีเพื่อสั่งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศให้ประชาชนในเขตเพลิงไหม้ทราบว่า
จะมีการปรับปรุงหรือไม่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันเกิดเพลิงไหม้นั้น แต่ในเขตเพลิงไหม้บางแห่ง
เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่ได้มีหนังสือเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการควบคุมอาคารตามมาตรา ๕๘
จึงเกิดปัญหาในการปฏิบัติตามมาตรา ๕๘ คณะกรรมการควบคุมอาคารจึงขอหารือว่าในกรณีที่
เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่ได้มีหนังสือเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการควบคุมอาคารตามมาตรา ๕๘
คณะกรรมการควบคุมอาคารจะเสนอความเห็นพร้อมทั้งข้อสังเกตต่อรัฐมนตรีเพื่อสั่งให้เจ้า
พนักงานท้องถิ่นประกาศให้ประชาชนในเขตเพลิงไหม้ทราบว่ามีการปรับปรุงหรือไม่ได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณา
ปัญหาดังกล่าวประกอบกับคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมโยธาธิการ) แล้ว มี
ความเห็นเห็นว่าพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการสำหรับ
ปฏิบัติในเขตเพลิงไหม้ไว้โดยเฉพาะในหมวด ๓ กล่าวคือ เมื่อเกิดเพลิงไหม้ในบริเวณใดอันเข้า
ลักษณะเป็นเขตเพลิงไหม้ตามที่กำหนดในมาตรา ๕^๑ มาตรา ๕๖^๒ กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น

^๑ มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“เขตเพลิงไหม้” หมายความว่า บริเวณที่เกิดเพลิงไหม้อาคารตั้งแต่สามสิบหลังคาเรือนขึ้นไป
หรือมีเนื้อที่ตั้งแต่หนึ่งไร่ขึ้นไป รวมทั้งบริเวณที่อยู่ติดต่อกันในระยะสามสิบเมตร โดยรอบบริเวณที่เกิดเพลิง
ไหม้ด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

ประกาศแสดงเขตเพลิงไหม้ไว้ ณ สำนักงานของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นและบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ โดยมีแผนที่สังเขปแสดงแนวเขตเพลิงไหม้ พร้อมทั้งระบุการกระทำอันต้องห้ามตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคารฯ นี้ไว้ด้วย เมื่อเจ้าพนักงานประกาศแสดงเขตเพลิงไหม้แล้ว มาตรา ๕๗^๓ ได้กำหนดการกระทำอันต้องห้ามมิให้ผู้ใดกระทำในเขตเพลิงไหม้ไว้ โดยมีระยะห้ามกระทำการเหล่านั้นเป็นเวลาสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่เกิดเพลิงไหม้ นอกจากนี้เมื่อได้มีการประกาศเขตเพลิงไหม้แล้ว มาตรา ๕๘^๔ ได้กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นพิจารณาว่าสมควรจะมีการปรับปรุงเขตเพลิงไหม้หรือไม่ และให้เสนอความเห็นพร้อมด้วยแผนที่สังเขปแสดงแนวเขตเพลิงไหม้ต่อคณะกรรมการควบคุมอาคารภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่เกิดเพลิงไหม้ และเมื่อคณะกรรมการควบคุมอาคารพิจารณาความเห็นที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นเสนอมาแล้ว ก็ให้คณะกรรมการควบคุมอาคารเสนอความเห็นพร้อมทั้งข้อสังเกตต่อรัฐมนตรีเพื่อสั่งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศให้ประชาชนในเขตเพลิงไหม้ทราบว่า จะมีการปรับปรุงเขตเพลิงไหม้หรือไม่ต่อไป สำหรับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมอาคารตามที่กำหนดไว้ในมาตรา

^๒ มาตรา ๕๖ เมื่อเกิดเพลิงไหม้ในบริเวณใดอันเข้าลักษณะเป็นเขตเพลิงไหม้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศแสดงเขตเพลิงไหม้ไว้ ณ สำนักงานของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น และบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ โดยมีแผนที่สังเขปแสดงแนวเขตเพลิงไหม้ พร้อมทั้งระบุให้ทราบถึงการกระทำอันต้องห้ามตามพระราชบัญญัตินี้

^๓ มาตรา ๕๗ ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่เกิดเพลิงไหม้ ห้ามผู้ใดก่อสร้าง ดัดแปลง ซ่อมแซม รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารในเขตเพลิงไหม้ และให้ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ทำการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารในเขตดังกล่าวอยู่แล้วก่อนวันที่เกิดเพลิงไหม้ ระงับการกระทำตามที่ได้รับอนุญาตนั้นตามระยะเวลาดังกล่าวด้วย

ให้นำความในมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ มาใช้บังคับแก่การฝ่าฝืนบทบัญญัติวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ไม่ใช้บังคับแก่

(๑) การก่อสร้างอาคารชั่วคราวเพื่อประโยชน์ในการบรรเทาทุกข์ซึ่งจัดทำหรือควบคุมโดยทางราชการ

(๒) การดัดแปลงหรือซ่อมแซมอาคารเพิงเท่าที่จำเป็นเพื่ออยู่อาศัยหรือใช้สอยชั่วคราว

^๔ มาตรา ๕๘ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นพิจารณาว่าสมควรจะมีการปรับปรุงเขตเพลิงไหม้หรือไม่ โดยคำนึงถึงประโยชน์ในการป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจรและให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเสนอความเห็นพร้อมด้วยแผนที่สังเขปแสดงแนวเขตเพลิงไหม้ต่อคณะกรรมการควบคุมอาคาร ในกรณีที่เขตเพลิงไหม้อยู่ในเขตอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นมากกว่าหนึ่งท้องที่ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ร่วมกันพิจารณาและเสนอความเห็น ทั้งนี้ ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่เกิดเพลิงไหม้

เมื่อคณะกรรมการควบคุมอาคารพิจารณาความเห็นของเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วให้เสนอความเห็นพร้อมทั้งข้อสังเกตต่อรัฐมนตรีเพื่อสั่งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศให้ประชาชนในเขตเพลิงไหม้ทราบว่า จะมีการปรับปรุงหรือไม่ ประกาศดังกล่าวให้ประกาศไว้ ณ สำนักงานของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นและบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่เกิดเพลิงไหม้

๑๘^๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคารฯ นั้น แม้ว่าใน (๔) ของมาตราดังกล่าวจะได้กำหนดให้คณะกรรมการควบคุมอาคารมีอำนาจหน้าที่ “ปฏิบัติการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้” ก็ตาม ก็มีความหมายแต่เพียงว่าการที่จะปฏิบัตินั้นจะต้องเป็นการเฉพาะตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เท่านั้น การพิจารณาในขั้นต้นว่าสมควรจะมีการปรับปรุงเขตเพลิงไหม้หรือไม่นั้น มาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคารฯ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการควบคุมอาคารภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เกิดเพลิงไหม้มิใช่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมอาคาร และมาตรา ๕๘ ก็มีได้กำหนดให้คณะกรรมการควบคุมอาคารมีอำนาจหน้าที่ยกเรื่องนี้ขึ้นเสนอต่อรัฐมนตรีได้เอง ดังจะเห็นได้จากวรรคสองของมาตรา ๕๘ นี้ว่าคณะกรรมการควบคุมอาคารจะต้องพิจารณาความเห็นที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นเสนอขึ้นมาเท่านั้น ดังนั้น เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นมิได้เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการควบคุมอาคารว่าสมควรปรับปรุงเขตเพลิงไหม้หรือไม่ คณะกรรมการควบคุมอาคารจึงไม่อาจพิจารณาและเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีได้

(ลงชื่อ) อมร จันทสมบุรณ์
(นายอมร จันทสมบุรณ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มิถุนายน ๒๕๖๖

^๔ มาตรา ๑๘ ให้คณะกรรมการควบคุมอาคารมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้คำแนะนำในการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๘
- (๒) ให้ความเห็นชอบในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐
- (๓) ให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- (๔) ปฏิบัติการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้